

Titel: Overvågning af blank seglmos <i>Hamatocaulis vernicosus</i>			
Dokumenttype: Teknisk anvisning til intensiv overvågning	TA. nr.: A41	Version: 4	Oprettet: 14.12.2018
Forfattere: Ane Kirstine Brunbjerg, Bettina Nygaard, Irina Goldberg, Rasmus Ejrnæs og Christian Damgaard. FDC-bio, DCE, Aarhus Universitet	Gyldig fra: 06.02.2025		
	Sider: 14		
	Sidst ændret: 06.02.2025		

Indhold

1 Indledning	2
1.1 Definitioner.....	2
2 Metode.....	3
2.1 Tid, sted og periode	3
2.2 Udstyr	3
2.3 GIS-forberedende arbejde.....	4
2.4 Overvågning af lokaliteter.....	4
3 Databehandling	9
4 Kvalitetssikring	10
5 Referencer	10
6 Bilag	11
6.1 Feltskema	11
6.2 Vigtige bestemmelseskarakterer	12
7 Oversigt over versionsændringer	14

1 Indledning

Formålet med overvågningen af blank seglmos er at estimere artens nationale udbredelse og den samlede bestandsstørrelse. Dette gøres ved en stikprøvebaseret indsamling af data om bestandsstørrelse af blank seglmos for alle kendte forekomster og på udvalgte lokaliteter.

Blank seglmos vokser i mineralrige kær med konstant gennemstrømning af grundvand, ofte i form af væld. Vandet har middelhøje værdier af pH (6-7) og ledningsevne, og indholdet af kalk overstiger ikke 57 mg/l, dvs. arten forekommer aldrig i ekstremrigkær / kalkkær. Stabilt høj grundvandsstand og lav vegetationshøjde er afgørende for artens tilstedeværelse. Det vil sige, at blank seglmos forekommer i de partier på lokaliteterne, hvor afstanden til den vandmættede zone i tørven er minimal. Disse partier har oftest høj dækning af andre bladmosser, som er typiske for naturtypen. Deres størrelse er meget forskellig: arten kan danne mere eller mindre større sammenhængende bestande eller vokse i små totter i lavninger mellem puder af tørvemosser og tuer af topstar. Tilgroning med vedplanter har en negativ påvirkning på artens bestande, men flere steder ses den voksende mellem spredte pilebuske.

Lokaliteterne findes i ådale og langs søbredder typisk omgivet af højere liggende terræn, som går markant ned og danner skrænter, hvor grundvandet siver frem ved skræntfoden.

Blank seglmos er diok, dvs. de harlige og hunlige kønsorganer dannes på hver sin plante. Sporhusene har ikke været set siden 1882, hvor de kun blev fundet i enkelte bestande, men umodne sporofytter er fundet i 2024. Det betyder, at arten så vidt vides kun formerer sig vegetativt. Dette foregår ved, at den enkelte plante grener sig og derved danner et sammenhængende tæppe (klon) på voksestedet. Spredningen foregår formentlig vha. fragmenter af planter, der trampes i stykker og spredes af dyr eller smeltevand, og vokser videre som selvstændige individer og dermed danner nye kloner. Klonernes horisontale væksthastighed blev i et tjekkisk studie målt til ca. 3 cm/år (Štechová 2012). På grund af den vegetative formeringsform er det umuligt i felten at adskille de enkelte individer. Derfor opgøres artens bestandsstørrelse som antallet af skud.

For beskrivelse af blank seglmos og dens skillekarakterer i forhold til lignende arter, som den kan forveksles med, se bilag 6.2.

1.1 Definitioner

En lokalitet er et afgrænset område, der rummer et eller flere levesteder for blank seglmos. Ved opstart af overvågning i et nyt område kan det på forhånd afgrænsede område justeres efter feltbesøg, hvis det afviger meget fra de egentlige voksesteder/egnede levesteder for blank seglmos.

Titel: Overvågning af blank seglmos *Hamatocaulis vernicosus*

Versionsnummer: 4 Gyldig fra: 06.02.2025

Et levested er det sted, hvor blank seglmos vokser. Et levested udgør typisk en delmængde af lokaliteten. Der kan være flere levesteder indenfor en lokalitet.

En delbestand er en afgrænset forekomst af blank seglmos. En delbestand består af en samling af 5 m cirkler med fund af arten, hvor der ikke er mere end én tom cirkel mellem fundcirkler. Afgrænsningen af delbestanden kan kun i særlige tilfælde justeres fra besøg til besøg (se afsnit 2.3). Afgrænsningen af delbestanden bruges til at udregne den gennemsnitlige IOP-værdi for delbestanden. Det er altså afgørende at afgrænsningen ikke ændres ved hver monitoring, da det ellers bliver umuligt at skelne om IOP-værdierne ændres pga. ændret udbredelse eller pga. ændret areal for afgrænsningen.

Et potentielt voksested er et område inden for lokaliteten, hvor det vurderes at blank seglmos ville kunne vokse fordi forholdene opfylder artens levestedskrav fx i forhold til hydrologi, vegetationshøjde/tilgroning og næringsforhold.

En sammenhængende forekomst er en beboet forekomst ('klump') af blank seglmos, hvor afstanden mellem de enkelte skud ikke overstiger 10 cm.

En tæt måtte defineres som > 100 skud indenfor 10x10 cm, dvs. det der svarer til skudtæthed 3.

IOP-værdi (Integral occurrence probability) er et abundansmål, som er baseret på skudtætheden i de enkelte 5 m cirkler indenfor stationsafgrænsningen (se afsnit 3.1).

2 Metode

Ved den intensive overvågning estimeres blank seglmos' nationale bestandsstørrelse og udbredelse med udgangspunkt i en afstandsbaseret registrering af skud i 5 m cirkler (se afsnit 3.1).

2.1 Tid, sted og periode

Overvågningen af blank seglmos udføres indenfor lokaliteter, der både omfatter kendte levesteder og potentielle voksesteder.

Overvågning af blank seglmos kan udføres på alle tider af året i sne- og is-frie perioder og mest optimalt i forårs- og efterårsmånederne, hvor andet vegetationsdække fylder minimalt. Det frarådes generelt at overvåge blank seglmos i sommerperioden, hvor urtevegetationen reducerer muligheden for at finde blank seglmos, særligt på tilgroede lokaliteter.

2.2 Udstyr

Ved overvågning af blank seglmos anvendes følgende udstyr:

- Feltskema, der er klargjort inden feltarbejdet (bilag 6.1) eller digitalt feltværktøj, fx feltapp på mobiltelefon eller feltablet.
- Luftfoto på papir eller elektronisk, f.eks. på en tablet eller mobiltelefon, hvor lokaliteten, levesteder, delbestande, gridpunkter og 5 m-cirkler er indtegnet.
- Præcisions-GPS/dGPS med differentialkorrektion (UTM32/Euref89) med uploadede positioner for gridpunkter;

Titel: Overvågning af blank seglmos *Hamatocaulis vernicosus*

- Landmålerstokke/pæle til markering af gridpunkter.
- Et-flere 30 m eller 50 m målebånd.
- Evt. en snor på 5 m, fx en hundesnor, og pløk.
- 20 x lup af god optisk kvalitet, evt. med indbygget lyskilde, gerne vandtæt.
- Relevant bestemmelseslitteratur.
- Tømmestokke.
- Farvemærkede bambuspinde eller lign. til at markere kloner.

2.3 GIS-forberedende arbejde

Overvågningen af blank seglmos udføres indenfor afgrænsede lokaliteter i delbestande samt områder, hvor der er gjort nye fund af blank seglmos siden sidste overvågning (se afsnit 2.4 'Kriterier for udlægning af nye delbestande'). Der kan suppleres med nye lokaliteter, tidligere overvågede lokaliteter uden fund ved de seneste overvågninger eller nye voksesteder på eksisterende lokaliteter, hvis disse opfylder 'Kriterier for udlægning af nye delbestande' (afsnit 2.4) og 'Udlægning af nye lokaliteter' (afsnit 2.4).

Inden feltarbejdets igangsættelse indtegnes evt. nye lokaliteter og delbestande på luftfoto i et GIS-program.

Inden for hver afgrænsning udlægges et 10 m referencegridnet (UTM-zone 32, EUREF89) til brug for overvågningen. Til hvert gridpunkt knyttes et unikt ID-nummer på formen XX_YY, hvor XX og YY er 100 m og 10 m koordinat hhv. horisontalt og vertikalt.

2.4 Overvågning af lokaliteten

Overvågningen af blank seglmos udføres med udgangspunkt i alle delbestande på lokaliteterne. Der medbringes et luftfoto, hvor delbestande med blank seglmos er indtegnet (figur 1).

Figur 1. Overvågning af blank seglmos foregår på lokaliteter, der på forhånd er afgrænset på kort eller luftfoto (lysegrøn streg). De gule polygoner er afgrænsningen af to delbestande på lokaliteten, der er adskilt af et område uden fund. I de røde 5 m cirkler er arten til stede på overvågningstidspunktet. I de lille cirkler er arten fundet under de to forrige besøg. De grønne cirkler er cirkler med egnede levesteder. De hvide cirkler er uegnede levesteder for blank seglmos.

På lokaliteter, hvor blank seglmos har været fundet før (både enkelte skud og tætte måtter), eftersøges arten i alle de 5 m cirkler, der udgør delbestanden (figur 1, gule polygoner).

Hvis det konstateres, at delbestanden ikke rummer blank seglmos, angives 'nej' for forekomst af blank seglmos på feltskemaet. Delbestandens egnethed som voksested for blank seglmos, ud fra beskrivelserne af artens levested i afsnit 1.1, noteres på feltskemaet.

Hvis blank seglmos er til stede indenfor delbestanden, angives 'ja' for dens forekomst på feltskemaet, og arten registreres efter metoden beskrevet i afsnit 2.4.2.

Kriterier for udlægning af nye delbestande

Hvis man tilfældigt (fx på vej til eller fra en delbestand) støder på arten udlægges en ny delbestand efter følgende kriterier:

- hvis der er tale om et enkelt skud, eller få skud i forhold til lokalitetens øvrige delbestande, ignoreres skuddet (det kan evt. tages ind som løsfund på miljøportalen, men skal ikke overvåges)
- hvis der er tale om en "tæt måtte" (afsnit 1.1), eller relativt mange skud i forhold til lokalitetens øvrige bestande, skal den nye delbestand indgå i overvågningen af lokaliteten og der udlægges det nødvendige antal 5 m cirkler (i gridnettet) til at dække fundet.
- hvis den gennemsnitlige skudtæthed på resten af lokaliteten er < 10 skud/klump, da udlægges 5 m cirkler for en ny delbestand, hvis der er > 50 skud indenfor 10x10cm.

Udlægning af nye lokaliteter

Eftersøgning af arten på nye lokaliteter: På nye lokaliteter laves en eftersøgning af områder med egnet levested. Hvis arten findes, udlægges det nødvendige antal 5 m cirkler i gridnettet til at dække bestanden.

Genbesøg på lokaliteter uden fund: Lokaliteter, hvor arten er forsvundet fra eller ikke er observeret de seneste to runder, genbesøges ikke.

Prioritering af potentielle nye lokaliteter: For at effektivisere eftersøgningen af blank seglmos på potentielle nye lokaliteter, kan man prioritere ved at starte med de lokaliteter, som ligger mere end 40 km væk fra eksisterende bestande eller ved at eftersøge i nærheden af tidligere overvågede bestande, som nu er forsvundet. Det vil bidrage med data til at beregne det mest retvisende udbredelsesområde for arten (range i Artikel 17 af rapporteringen). Det kan også være relevant at eftersøge arten på nye lokaliteter inden for et allerede dækket 10 km kvadrat, hvis man har en formodning eller viden om at lokaliteten rummer en væsentlig bestand.

2.4.1 Stamdata

Stamdata i feltskemaet (bilag 6.1) omfatter lokalitetens stedsnavn, startdato, indsamlingsformål, navn(e) på inventør(er) og tidsforbrug i felten.

Lokalitetens stedsnavn skal være unikt og anvendes til entydig navngivning af polygonen. Stedsnavn består af navnet på stationsafgræsningen samt en forkortelse på fire tegn i parentes, f.eks. Borbjerg (BORB). Stedsnavnet skal fremgå af et kortværk eller kortblad fra Geodatastyrelsen. Er der flere nærliggende lokaliteter, erstattes det sidste tegn af et løbenummer nemlig Høllund Bro 1 (HØL1), Høllund Bro 2 (HØL2) osv.

Gridpunkt ID skal bestå af forkortelsen samt ID-nummeret fra gridnettet på formen forkortet Stedsnavn_ID, fx HØLB1_XX_YY (2.3 Gisforberedende arbejde).

Hvis lokaliteten har været overvåget før, anvendes samme stedsnavn som sidst. Er der tale om en ny lokalitet, oprettes et nyt stedsnavn for den.

2.4.2 Registrering af delbestande

En delbestand består af sammenhængende fundcirkler og højst én 5m cirkel med egnet levested imellem fundcirklerne (her kan det blot være en mindre del af cirklen, der rummer egnet levested).

Ved registrering af blank seglmos opsøges alle 5 m cirkler med tidligere fund (figur 1, røde og lilla cirkler) eller egnet levested (figur 1, grønne cirkler), der ligger indenfor den delbestand, der er afgrænset forud for besigtigelsen.

Hvis arten er til stede inden for 5 m cirklen, måles afstand (i cm) fra gridpunktet til det nærmeste skud af arten (figur 2). Her opgøres antallet af skud, som danner en sammenhængende forekomst ud fra følgende 3-trinsskala:

- 1: 1-10
- 2: 11-100
- 3: >100

Titel: Overvågning af blank seglmos *Hamatocaulis vernicosus*

Versionsnummer: 4

Gyldig fra: 06.02.2025

Skud af blank seglmos vokser ofte i 'klumper' af forskellig størrelse (2-3 til hundredvis af skud) med mellemliggende 'individfrie' arealer. Som udgangspunkt skal der være mindst 10 cm mellem skuddene for at kalde det et 'individfrit' areal.

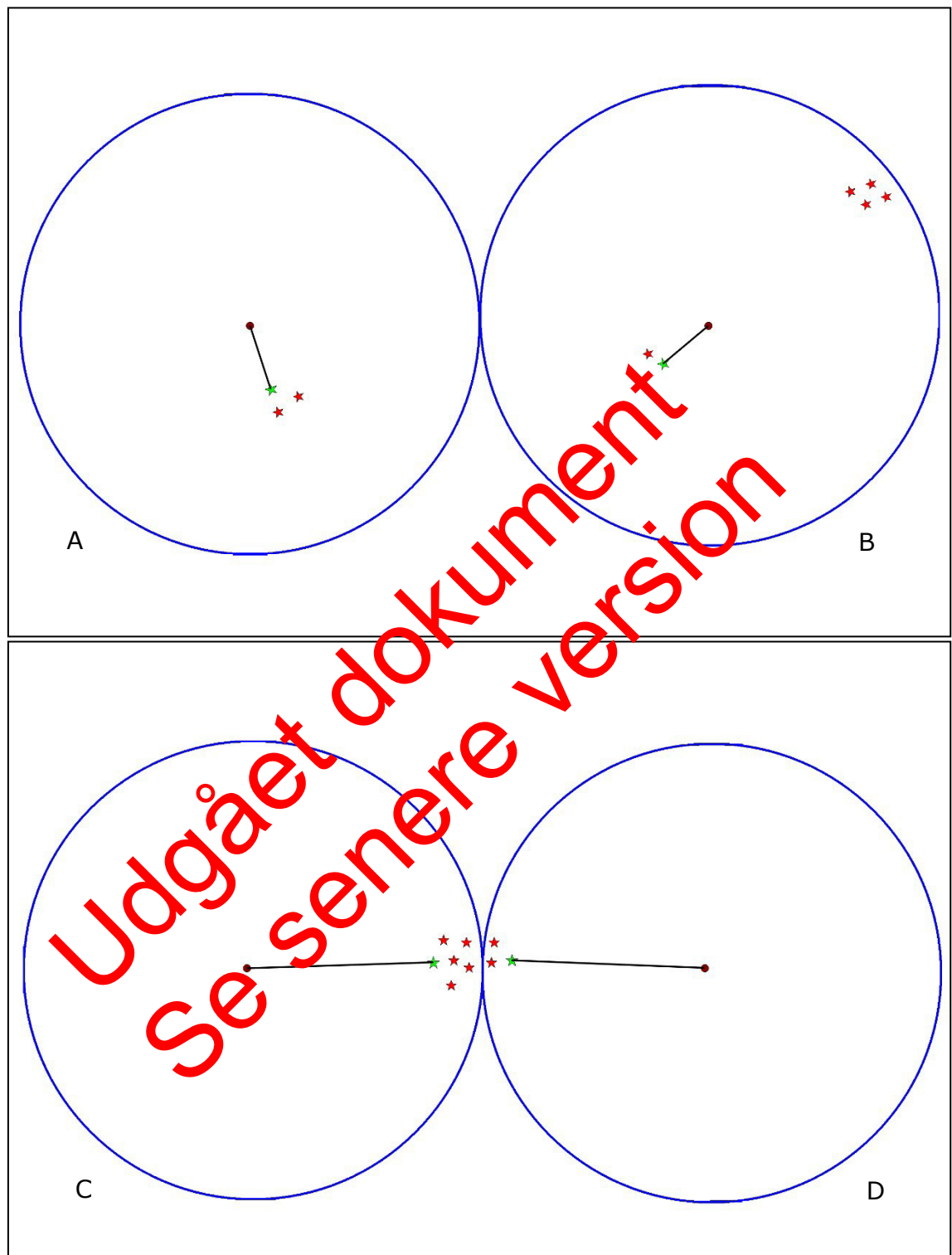
Afstanden til nærmeste skud og antallet af skud i forekomsten indføres i de tilsvarende delfelter i feltskema 6.1.

Som udgangspunkt kan afgrænsningen af delbestanden kun ændres, hvis der er sket radikale forandringer siden sidste overvågning fx ødelæggelse af habitat, så det ikke længere er egnet levested. Der foretages ikke systematiske eftersøgninger af oversete fund. Med denne stikprøvebaserede metode vil der være områder mellem 5 m cirklerne, samt skud af blank seglmos inden for 5 m cirklerne, der ikke registreres.

Undgå så vidt muligt at træde på de bedste voksesteder for blank seglmos i 5 m cirklen under såvel eftersøgning, afstandsmaaling som ved estimering af antal skud.

Blank seglmos bestemmes til art i felten. I tvivlstilfælde hentes belæg til mikroskopering og fotos af mikroskopiske karakterer uploades til Naturdatabasen som dokumentation. Desuden registreres forvekslingsmuligheder (øvrige seglmoser) inden for lokaliteten som løsfund på miljøportalen.

Udgået dokument
Se senere version

Figur 2. Hver stjerne symboliserer ét skud af blank seglmos. Der foretages måling af afstanden fra gridpunktet til det nærmeste skud af blank seglmos (grøn stjerne) inden for en radius på 5 m. Antallet af skud opgøres inden for samme 5 m cirkel. I de 4 eksempler registreres 3 skud i A, 2 i B, 6 i C og 3 i D (hvilket i alle tilfælde giver 1 på 3-trinsskalaen).

2.4.3 Feltskemaer

Bilag 6.1 medtager et feltskema, der indeholder overskriftsfelter og datafelter. Overskriftsfelterne er gråtonede og skal ikke udfyldes, mens datafelter er hvide og skal udfyldes. Der findes en tilsvarende indtastningsformular i Naturdatabasen.

3 Databehandling

Data fra feltskemaet (bilag 6.1) overføres til indtastningsfladen for blank seglmos i Naturdatabasen (Danmarks Miljøportal).

Vejledning til Naturdatabasen mm. findes på Miljøportalens hjemmeside: <http://www.miljoportal.dk>

Hvis lokaliteten har været overvåget før og den afgrænsning ikke skal revideres, anvendes samme polygon som sidst. Vælg "Kopier fra eksisterende sted" i Naturdatabasen. Er der tale om en ny eller revideret lokalitet, oprettes en ny polygon.

Desuden oprettes gridpunkterne, hvor blank seglmos er fundet samt mellemliggende gridpunkter, hvor der er egnet rovested, hvis der er tale om en enkelt cirkel mellem fund-cikler. Gridpunkter fra tidligere overvågning skal genanvendes ved at benytte "kopier fra eksisterende sted". Herved dannes tidsserie for overvågning af gridpunktet.

Indsamlingsformål afkrydses i NOVANA-overvågningen under 'NOVANA'. Information om 'Indsamlingsformål' findes her: <https://danmarksmiljoportal.zendesk.com/hc/da/articles/267966649-Naturappl-M%C3%A6rkning-af-indsamlingsform%C3%A5l-ved-inddatering-af-naturdata>

3.1 Beregning af gennemsnitlig IOP-værdi for delbestande

Da det i praksis er for tidskrævende at lave en præcis optælling af antallet af skud, er et abundansmål den eneste relevante mulighed for overvågning. Integral occurrence probability (IOP, Van Calster & Damgaard 2017) er et alternativ til metoder som fx pin-point metoden (som kun giver et estimat af dækningsgrad) og visuel abundansestimering. IOP kombinerer dækningsgrad og relativ skudtæthed baseret på afstand til nærmeste skud. For hver delbestand udregnes en gennemsnitlig skudtæthedsværdi, IOP-værdien. IOP-værdien er baseret på skudtætheden i de enkelte 5 m cirkler indenfor delbestanden. En enkelt 5m cirkels tæthed (IOP) – kan beregnes, når man kender afstanden til det nærmeste skud fra centrum (r) og den maksimale afstand fra centrum ($r_{\max}$, dvs 5m i en 5m cirkel):

$$IOP = 1 - \frac{r^2}{r_{\max}^2}$$

Skalaen for IOP-værdier er 0-1; IOP = 1 hvis arten observeres i centrum af 5 m cirklen og IOP = 0 hvis arten ikke observeres indenfor max-afstanden dvs. 5 m. Antallet af 5 m cirkler, der overlapper med delbestanden optælles

Titel: Overvågning af blank seglmos *Hamatocaulis vernicosus*

vha. et 10x10m grid – 5 m cirkler, hvor der ikke er angivet en afstand, er i praksis nul-funds cirkler, hvorved frekvensen af 5 m cirkler med blank seglmos udregnes. IOP for alle 5 m cirkler indenfor delbestanden omregnes til en gennemsnitlig IOP for delbestanden.

IOP for delbestanden vægtes i forhold til abundansen af skud omkring det nærmeste skud registreret i følgende intervaller: 1-10, 11-100, >100. Se i øvrigt Brunbjerg & Damgaard 2025.

4 Kvalitetssikring

I den datatekniske anvisning for kvalitetssikring af terrestriske NOVANA-data i Naturdatabasen er der defineret en kvalitetssikringsprocedure, der omfatter selve indtastnings- og redigeringsprocessen samt det videre forløb i forbindelse med godkendelse af data.

Se den datatekniske anvisning her:

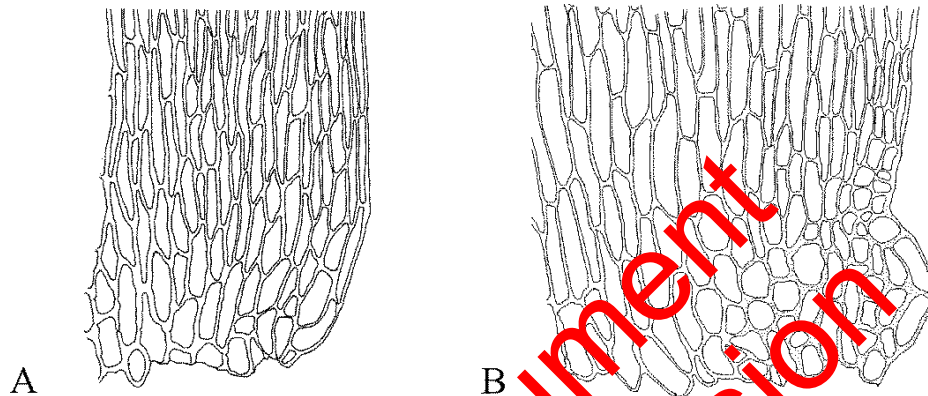
<https://ecos.au.dk/forskningraadgivning/fagdatacentre/biodiversitet>

5 Referencer

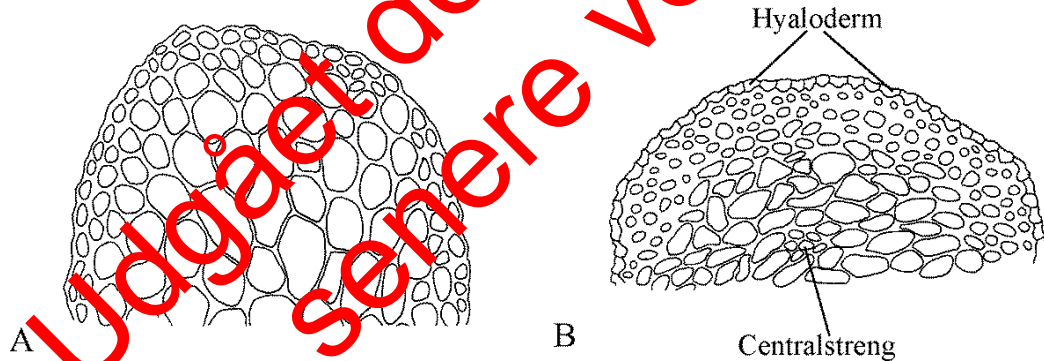
Štechová, T. 2012. Ecological study of the moss *Hamatocaulis vernicosus*. Ph.D.-afhandling. School of Doctoral Studies in Biological Sciences, University of South Bohemia in České Budějovice, Faculty of Science.

6.2 Vigtige bestemmelseskarakterer

Blank seglmos er et flerårigt, sidefrugtet bladmos med opret eller opstiggende vækst. Skudspidserne er typisk bøjet som gammeldags spadserestok (*hamatocaulis* betyder "kroget stængel"). Bladene har en forholdsvis lige og opret basis, men er kraftigt seglkrummede i deres øverste del, og de har tydelige længdefolder, som kan ses i almindelig lup i felten. Artens mikroskopiske kendetegn er svagt differentierede eller manglende bladvingeceller, og manglende centralstreng og hyaloderm i stænglen, samt epidermis, som kun består af et eller to cellelag (undersøges i tværsnit).

Bladvingeceller: A – manglende (blank seglmos), B – differentierede (stiv seglmos).

Tværsnit af stænglen: A – blank seglmos, B – grøn krumblad.

Blank seglmos kan forveksles med enkelte andre arter, som har seglkrummede blade og en enkelt ribbe, især med grøn krumblad (*Scorpidium cossonii* (Schimp.) Hedenäs 2003), fågrenet vældmos (*Palustriella falcata* (Brid.) Hedenäs 2003), arter af seglmosser (*Drepanocladus* spp.) og rødlig bueblad (*Warnstorfia exannulata* (Schimp.) Loeske).

Blank seglmos danner aldrig undervandsformer. Det er ikke ensbetydende med, at den ikke kan vokse under vand, kun at der ikke findes en vandform, som hos flere andre kærmosser, bl.a. rødlig bueblad (*Warnstorfia exannulata*) og kærsaglmos (*Drepanocladus aduncus*) (Jannsens 1983).

Vigtige makro- og mikroskopiske karakterer for de sidefrugtede kærmosser med seglkrummede blade er opsummeret i tabellen:

Slægt	Længdefolder	Parafyllier	Bladvinge-celler	Stængel	
				Hyaloderm	Centralstreng
Hamatocaulis	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej
Palustriella	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej
Scorpidium	Nej	Nej	Ja	Ja	Ja
Drepanocladus	Nej	Nej	Ja	Nej	Ja
Warnstorfia	Nej	Nej	Ja	Nej	Ja

Relevant bestemmelseslitteratur

Andersen AG Boesen DF Holmen K Jacobsen M Lewinsky J Mogensén G Rasmussen K & Rasmussen 1976: Den danske mosflora. I Bladmosses. – Gyldendal. København.

Brunbjerg AK & Damgaard CF 2025. Grundlag for anvendelse af integral occurrence probability (IOP) som mål for tæthed af blank seglmos i NOVANA afrapportering – test af stikprøvestørrelse, sammenhæng mellem IOP og antal individer samt vægtning af IOP. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 14 s. – Fagligt notat nr. 2025|30

Hedenäs L 2003: The European species of the *Calliergon-Scorpidium-Drepanocladus* complex, including some related or similar species – Meylania 28: 1–116.

Janssens J.A. 1983: Past and extant distribution of *Drepanocladus* in North America with notes on the differentiation of fossil fragments Journal of the Hattori Botanical Laboratory 54: 251-298

7 Oversigt over versionsændringer

Ver s.	Dato	Emne:	Ændring:
2	08-08-2012	Præcisering	Det er blevet præciseret i tabelteksten til tabel 6.2, at tabellen ikke udelukkende er en liste over tidligere findesteder, men også indeholder mulige findesteder. Desuden er der tilføjet tekst i kapitel 2.1 om, at findestederne <u>kan</u> inddrages i eftersøgningen af potentielle levesteder for blank seglmos, men ikke nødvendigvis skal. Teksten i 5 afsnit i kapitel 2.3 er konsekvensrettet i overensstemmelse hermed.
3	01-02-2019	Metodeændring	Overvågningen af bestandsstørrelser ændret til en stikprøvebaseret registrering i gridpunkter med en opmåling af afstanden til det nærmeste skud med blank seglmos og en opgørelse af skudtæthed.
3	01-02-2019	Definitioner	Reduceret til 'undersøgelsesområde', 'voksested' og 'sammenhængende forekomst'.
3	01-02-2019	Feltskema	Tilpasset til den ændrede metodebeskrivelse.
3	01-02-2019	Undersøgelsesområder	Oversigter over undersøgelsesområder, hvor arter blev registreret / eftersøgt før, er opdateret og udvidet med flere historiske lokaliteter.
	01-02-2019	Bilag	Vigtige bestemmelses karakter er tilføjet.
4	06-02-2025	Definitioner	'Undersøgelsesområde' er erstattet af 'lokalitet' og 'delbestande' og det er præciseret hvornår en afgrænsning af en delbestand kan redigeres. Definition for egnet levested, tæt måtte og IOP-værdi er tilføjet
4	06-02-2025	Præcisering	Figur 1 og 2 er slettet og der er indsat en ny figur 1 med afgrænsning af lokalitet og delbestande
4	06-02-2025	Præcisering	Afsnit 2.3 Gisforberedende arbejde: Det er præciseret hvornår og hvordan afgrænsningen kan revideres.
4	06-02-2025	Metodeændring	Metoden til eftersøgning af arten er ændret
4	06-02-2025	Præcisering	Stednavn er revideret til forkortelse og gridpunkt koordinater
4	06-02-2025	Præcisering	Præcisering af hvornår man skal foretage genbesøg på lokaliteter uden fund og hvordan prioriteringen af besøg på nye lokaliteter kan være
4	06-02-2025	Præcisering	Afsnit 3.1 Beregning af gennemsnitlig IOP-værdi for stationsafgrænsningen er tilføjet
4	06-02-2025	Feltskema	Slutdato slettet. Kolonner tilføjet: 'Egnet uden fund' og 'vurderet uegent'
4	06-02-2025	Undersøgelsesområder	Listen med undersøgelsesområder (bilag 6.2) slettes, da den ikke bruges i praksis.

Titel: Overvågning af blank seglmos *Hamatocaulis vernicosus*

Versionsnummer: 4 Gyldig fra: 06.02.2025